

**DRŽAVNO TEKMOVANJE
V ZNANJU SLOVENSKEGA JEZIKA
ZA VODNIKOVO PRIZNANJE**

**Tekmovalna pola za 3. letnik srednjega poklicnega izobraževanja
11. februar 2025**

Pred vami so tekmovalne naloge različnega tipa, ki preverjajo vaše poznavanje slovenskega jezika. Nekatere naloge se navezujejo na izhodiščna besedila ali povedi, zato jih pred reševanjem dobro preberite. Če se zmotite, napačni odgovor prečrtajte in poleg zapišite novega. Odgovori naj bodo pravopisno in slovnično pravilni. Nejasni in nečitljivi odgovori se točkujejo z nič točkami (negativnih točk ni). Pišite s kemičnim svinčnikom ali z nalivnim peresom in ne uporabljajte korekturnih sredstev. Čas pisanja je 90 minut.

Želimo vam veliko uspeha pri reševanju tekmovalnih nalog.

Šifra: _____

Število možnih točk: 60

Število doseženih točk: _____

Sklop A

Preberite besedilo in rešite naloge.

Tudi sleng mladih je slovenščina

28.06.2018, 18:00

V Mladoskop smo v tednu, ko praznujemo Dan državnosti, povabili raziskovalca pri pripravi Slovarja slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja, vodjo Sekcije za zgodovino slovenskega jezika in raziskovalnega programa, namestnika predstojnika Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, ki se pri svojem raziskovalnem delu ukvarja z zgodovino slovnice in mislimi o jeziku ter nekaterimi drugimi s tem povezanimi vprašanji, avtorja novih slovnice za osnovne in srednje šole, jezikovnega očeta odmevnega brezplačnega slovarskega portala Fran, tudi znanstvenega svetnika in izrednega profesorja dr. Kozmo Ahačiča.

Negovanje narečja in pogovorne govorice sta prvi stopnji dobrega govorca

»Knjižna slovenščina ima veliko besed, besedišče je bogato in razvito, tako kot pri vseh največjih jezikih. Res pa je, da obseg jezika ni zgolj pokazatelj njegove razvitosti. Število besed je povezano s tematikami, s katerimi se govorniki določenega jezika srečujejo. Če se jezik govori in uporablja na raznolikih področjih, je samoumevno, da bo imel več besed, s katerimi bo moral poimenovati različne stvari. /.../«

Pogovarjajmo se sproščeno v domači govorici

»Slovenski narod je že od nekdaj vezan na jezik, to je bil poglobilni združevalni element, ko nismo imeli svoje države, ne svoje vojske in vidnejših arhitekturnih simbolov. Je ves čas temeljni narodni simbol, ki je risal narodno telo. V zadnjem času, ko pa imamo svojo državo, pozabljamo v jezik vlagati več energije in sredstev, hkrati pa imamo morda tudi premalo zavedanja, da smo lahko v svojem jeziku tudi sproščeni. Nič hudega, če mladi potrebujejo svoj sleng, ki je prav tako slovenščina, je izrazilo svobode. Hkrati jih moramo učiti, da bodo v javni rabi znali govoriti knjižno slovenščino /.../«

Prerejeno po: Tudi sleng mladih je slovenščina, <https://radio.ognjisce.si/> (intervju z dr. Kozmo Ahačičem)

1.1 V celih povedih predstavite mnenja, izražena v besedilu <i>Tudi sleng mladih je slovenščina</i>.	6 točk	
---	--------	--

Mnenje:

- o povezavi med rabo jezika in številom besed v jeziku

- o pomenu jezika v času, ko še nismo imeli svoje države

- o rabi slenga

1.2 V besedilu sta poimenovani dve neknjižni jezikovni zvrsti. V levi del preglednice napišite, kateri, v desni pa dve značilnosti posamezne jezikovne zvrsti.	4 točke	
---	---------	--

Jezikovna zvrst	Značilnosti

1.3 S svojimi besedami razložite, kaj pomenijo podčrtane besede oz. besedne zveze v povedi iz besedila. Napišite na črte ob izpisanih besedah oz. besednih zvezah.	6 točk	
---	--------	--

V Mladoskop smo v tednu, ko praznujemo Dan državnosti, povabili raziskovalca pri pripravi Slovarja slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja, vodjo Sekcije za zgodovino slovenskega jezika in raziskovalnega programa, namestnika predstojnika Inštituta za slovenski jezik Franca Ramovša ZRC SAZU, ki se pri svojem raziskovalnem delu ukvarja z zgodovino slovníčarstva in mislimi o jeziku ter z nekaterimi drugimi s tem povezanimi vprašanji, avtorja novih slovníc za osnovne in srednje šole, jezikovnega očeta odmevnega brezplačnega slovarskega portala Franca, tudi znanstvenega svetnika in izrednega profesorja dr. Kozma Ahačiča.

- pri pripravi: _____
- predstojnika: _____
- zgodovino slovníčarstva: _____
- očeta: _____
- odmevnega: _____
- portala: _____

1.4 Preglednico dopolnite z besedami, ki sodijo v isto besedno družino.	8 točk	
--	--------	--

samostalnik	pridevnik	glagol	prislov
	združevalni		
obseg			
		zavedati se	X

1.5 V uvodnem odstavku je pravopisna napaka. Obkrožite jo, ob njej napišite, kako je pravilno, na spodnjo črto pa utemeljitev popravka.	2 točki	
--	---------	--

Utemeljitev: _____

1.6 Izpišite stavčne člene.	3 točke	
------------------------------------	---------	--

- povedek iz povedi: *Besedišče je bogato.*

- prislovno določilo časa iz povedi: *Slovenski narod je že od nekdaj vezan na jezik.*

- predmet v tožilniku iz povedi: *V jezik pozabljamo vlagati več energije in sredstev.*

1.7 Nad podčrtane besede napišite, v katero besedno vrsto sodijo.	4 točke	
--	---------	--

Nič hudega, če mladi potrebujejo svoj sleng, ki je prav tako slovenščina, je izrazilo svobode.

Ob tem jih moramo učiti, da bodo v javni rabi znali govoriti knjižno slovenščino.

Sklop B

Preberite besedilo in rešite naloge.

Forum Duševno zdravje in odnosi Odnosi in socialna prva pomoč Življenje, ah to življenje

današnja mladina

 mimi
27.06.2001 ob 10:15 zadnji odgovor 12.07.2011 ob 16:56

Nekaj me zanima. A so samo nas v šolah učili (starejše generacije) pravilne slovenščine? Slučajno sem zašla na forum tomaž.....in sem se nekaj minut trudila, da sem sploh kaj razumela od napisanega. Kakšno izražanje! Lepu pozdravljeni, kva delš,kr neki.....
Poglejte pod kr' neki. Groza!

 Citiraj **Odgovori**

Vir: <https://med.over.net/forum>

2.1 Obkrožite, ali trditve o besedilu držijo ali ne, in utemeljite svoje odločitve.	4 točke	
--	---------	--

Avtorica je tvorila besedilo z namenom izvedeti, ali mladih niso učili pravilne slovenščine. drži ne drži

Utemeljitev: _____

Avtorica ima težave z razumevanjem slovenščine, saj je ne obvlada dovolj dobro. drži ne drži

Utemeljitev: _____

Avtorica besedila pričakuje odgovor(e). drži ne drži

Utemeljitev: _____

Vsa ločila v besedilu so zapisana pravilno. drži ne drži

Utemeljitev: _____

2.2 Besedilo je nastalo leta 2001. Napišite, ali je tematika, o kateri govori, v sodobnem času še aktualna, in svoj odgovor utemeljite z dvema dejstvoma.	3 točke	
--	---------	--

2.3 Poimenujte ločila, uporabljena v besedilu.	3 točke	
---	---------	--

ločilo	poimenovanje
(starejše	
generacije)	
kr'	

Sklop C

3.1 Napišite, kakšno povezavo imajo z Valentinom Vodnikom navedena lastna imena.	4 točke	
---	---------	--

- Marcelijan _____
- Koprivnik _____
- Télégraphe officiel _____
- Navje _____

3.2 V besedilo o Vodnikovem slovarju vpišite manjkajoče podatke, kjer so črte, oz. podčrtajte ustrezne podatke, kjer imate možnost izbire.	5 točk	
---	--------	--

Vodnik je zbiral slovarsko gradivo na različnih delih slovenskega ozemlja. Govorec, od katerega slovaropisec dobi besede, se imenuje _____ . Vodniku je za vzor služil

(podčrtajte) nemški/francoski/latinski slovar. Če ni našel slovenskih ustreznih za besede, ki so bile v slovarju, po katerem se je zgledoval, _____ . Vodnikov slovar zaradi bogastva zbranega gradiva predstavlja temelj slovenske (veda o besednem zakladu kakega jezika) _____ . Slovarko gradivo, ki ga je zbral Vodnik, je javnosti postalo dostopno (Kdaj?) _____ .

3.3 Napišite, v čem je Vodnikova slovnica prelomna ter v čem boljša od Bohoričeve in Pohlinove.	3 točke	
--	---------	--

- V čem je prelomna: _____

- Prednost Vodnikove slovnice pred Bohoričevo: _____

- Prednost Vodnikove slovnice pred Pohlinovo: _____

3.4 Razložite, zakaj je položaj slovenščine kot učnega jezika v času Ilirskih provinc pomemben za razvoj slovenske terminologije. Omenite tudi Vodnikovo vlogo pri tem.	3 točke	
--	---------	--

3.5 Na vprašanje o Valentinu Vodniku odgovorite tako, da kratek odgovor napišete z besedami (ne s številkami).	2 točki	
---	---------	--

Katero obletnico Vodnikovega rojstva smo praznovali leta 2008?
